

Laidiens: 27.03.2015., Nr. 62

Oficiālās publikācijas Nr.: 2015/62.2

Šī publikācija ir precizēta.

Precizējums: OP 2015/65.3

Ministru kabineta noteikumi Nr.126

Rīgā 2015.gada 10.martā (prot. Nr.14 12.§)

Tiešo maksājumu piešķiršanas kārtība lauksaimniekiem

*Izdoti saskaņā ar Lauksaimniecības un
lauku attīstības likuma 5.panta ceturto daļu*

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1307/2013, ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 (turpmāk – regula Nr. 1307/2013), un Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1306/2013 par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu (turpmāk – regula Nr. 1306/2013).

2. Lauksaimnieks var saņemt šādus Eiropas Savienības tiešos maksājumus:

- 2.1. vienoto platības maksājumu;
- 2.2. maksājumu par klimatam un videi labvēlīgu lauksaimniecības praksi;
- 2.3. maksājumu gados jaunajiem lauksaimniekiem;
- 2.4. brīvprātīgu saistīto atbalstu par slaucamām govīm;
- 2.5. brīvprātīgu saistīto atbalstu par kazām;
- 2.6. brīvprātīgu saistīto atbalstu par liellopiem;
- 2.7. brīvprātīgu saistīto atbalstu par aītām;
- 2.8. brīvprātīgu saistīto atbalstu par proteīnaugiem;
- 2.9. brīvprātīgu saistīto atbalstu par cietes kartupeļiem;
- 2.10. brīvprātīgu saistīto atbalstu par sertificētas sēklas kartupeļiem;
- 2.11. brīvprātīgu saistīto atbalstu par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām;
- 2.12. brīvprātīgu saistīto atbalstu par sertificētām labības sēklām;
- 2.13. brīvprātīgu saistīto atbalstu par miežiem;

2.14. brīvprātīgu saistīto atbalstu par vasaras rapsi;

2.15. brīvprātīgu saistīto atbalstu par dārzeņiem;

2.16. brīvprātīgu saistīto atbalstu par augļiem un ogām;

2.17. mazo lauksaimnieku atbalsta shēmas maksājumu.

3. Lauksaimnieks 2015. un 2016. gadā var saņemt šādus pārejas posma valsts atbalsta maksājumus:

3.1. pārejas posma valsts atbalstu par zīdītājgovīm;

3.2. pārejas posma valsts atbalstu par aitu mātēm;

3.3. atdalīto pārejas posma valsts atbalstu par platībām;

3.4. atdalīto pārejas posma valsts atbalstu par laukaugu platībām;

3.5. atdalīto pārejas posma valsts atbalstu par kartupeļu cieti.

4. Par nepārvaramu varu vai ārkārtas apstākļiem atbilstoši regulas Nr. 1306/2013 2. panta 2. punktam uzskatāmi šādi gadījumi:

4.1. atbalsta saņēmēja nāve;

4.2. atbalsta saņēmēja ilgstoša darbnespēja;

4.3. nopietna dabas katastrofa, kas būtiski ietekmē saimniecību;

4.4. lauksaimniecības dzīvnieku audzēšanai paredzēto ēku nejauša nopostīšana saimniecībā;

4.5. epizootija vai augu slimība, kas ietekmē daļu vai visus atbalsta saņēmējam piederošos lauksaimniecības dzīvniekus vai kultūraugus;

4.6. visas saimniecības vai lielas saimniecības daļas atsavināšana, ja minēto atsavināšanu nevarēja paredzēt pieteikuma iesniegšanās dienā.

5. Ja iestājušies nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļi, lauksaimnieks saskaņā ar Komisijas 2014. gada 11. marta Deleģētās regulas (ES) Nr. 640/2014, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 attiecībā uz integrēto administrācijas un kontroles sistēmu, maksājumu atteikšanas vai atsaukšanas nosacījumiem un administratīvajiem sodiem, kas piemērojami tiešo maksājumu, lauku attīstības atbalsta un savstarpējās atbilstības kontekstā (turpmāk – regula Nr. 640/2014), 4. panta 2. punktu 15. darbdienu laikā, sākot no dienas, kad šāda iespēja rodas, Lauku atbalsta dienestā iesniedz:

5.1. detalizētu aprakstu par nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļu iestāšanos;

5.2. nepārvaramu varu vai ārkārtas apstākļus apliecinošus dokumentus.

6. Lēmumu par tiešo maksājumu avansa izmaksu saskaņā ar regulas Nr. 1306/2013 75. panta 1. punktu pieņem zemkopības ministrs.

7. Regulas Nr. 1307/2013 8. pantā minēto finanšu disciplīnas korekcijas likmi neietur no avansā izmaksātajiem tiešajiem maksājumiem atbilstoši Komisijas 2014. gada 17. jūlija Īstenošanas regulas (ES) Nr. 809/2014, ar ko paredz noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 piemēro attiecībā uz integrēto administrācijas un kontroles sistēmu, lauku attīstības pasākumiem un savstarpējo atbilstību (turpmāk – regula Nr. 809/2014), 10. pantā noteiktajam.

8. Atbilstoši regulas Nr. 809/2014 8. panta 3. punkta "a" un "b" apakšpunktam šo noteikumu 2. punktā minēto atbalstu, par kuru iesniegumu iesniegusi persona, kas saimniecību nodod, vai maksājumu, kuru pieprasījusi persona, kas saimniecību nodod, saimniecības pārņēmējam piešķir, ja laikposmā no kārtējā gada 16. jūnija līdz 15. oktobrim saimniecības pārņēmējs informē Lauku atbalsta dienestu par saimniecības nodošanu un pieprasa atbalsta maksājumu. Saimniecības pārņēmējs Lauku atbalsta dienestā iesniedz īpašuma vai valdījuma (lietojuma) tiesības apliecinoša dokumenta kopiju, uzrādot tā oriģinālu, un rakstisku apliecinājumu, ka atbalsta saņemšanas nosacījumi ir zināmi un tiks izpildīti.

9. Ja saimniecība tiek pilnībā pārņemta un mainās tās īpašnieks vai valdītājs (lietotājs), šo noteikumu 3.5. apakšpunktā minēto atbalstu var saņemt saimniecības pārņēmējs, ievērojot atdalītā pārejas posma valsts atbalsta saņemšanas nosacījumus.

Saimniecības pārņēmējs vienotajam iesniegumam (1. pielikums) pievieno īpašuma vai valdījuma (lietojuma) tiesības apliecinājošus dokumentus vai to kopijas, uzrādot oriģinālus, un rakstisku apliecinājumu par tiesībām saņemt atdalīto pārejas posma valsts atbalstu. Apliecinājumu paraksta persona, kas saimniecību pārņem, un persona, kas saimniecību nodod.

10. Ja mainās saimniecības īpašnieks vai tiesiskais valdītājs (lietotājs), šo noteikumu 3.3. vai 3.4. apakšpunktā minēto atbalstu var saņemt saimniecības pārņēmējs, kurš:

10.1. daļēji vai pilnībā pārņem saimniecību un ir saimniecības un lauksaimniecībā izmantojamās zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs (lietotājs). Šādā gadījumā vienotajam iesniegumam (1. pielikums) pievieno rakstisku apliecinājumu par tiesībām daļēji vai pilnībā saņemt atdalīto pārejas posma valsts atbalstu. Apliecinājumu paraksta persona, kas saimniecību pārņem, un persona, kas saimniecību nodod;

10.2. iegādājas īpašumā lauksaimniecībā izmantojamo zemi un par atbilstošu hektāru skaitu pārņem tiesības saņemt atdalīto pārejas posma valsts atbalstu. Šādā gadījumā vienotajam iesniegumam (1. pielikums) pievieno rakstisku apliecinājumu par tiesībām daļēji vai pilnībā saņemt atdalīto pārejas posma valsts atbalstu, kā arī īpašuma tiesības apliecinājošus dokumentus vai to kopijas, uzrādot oriģinālus. Apliecinājumu paraksta persona, kas saimniecību pārņem, un persona, kas saimniecību nodod.

11. Veicot Eiropas Savienības budžetā Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda asignēto ieņēmumu kredīta grāmatojumu, 20 procentus no tiešo maksājumu summas, kas ir atgūta, ņemot vērā konstatētos pārkāpumus, un no šīs summas uzkrātos procentus kā vienotas likmes atgūšanas izmaksas ieskaita valsts budžetā saskaņā ar regulas Nr. 1306/2013 55. pantu.

12. Valsts budžetā ieskaita 25 procentus no summas, kas rodas, maksājumu samazinot un to nepiešķirot saskaņā ar regulas Nr. 1306/2013 99. pantu.

2. Integrētā administrēšanas un kontroles sistēma

2.1. Vienotais iesniegums

13. Vienoto iesniegumu (1. pielikums) saskaņā ar regulas Nr. 1306/2013 72. panta 4. punktu lauksaimnieks iesniedz Lauku atbalsta dienestā līdz kārtējā gada 15. maijam, piesakoties uz šo noteikumu 2. punktā un 3.3., 3.4. un 3.5. apakšpunktā minēto atbalstu. Par dalību mazo lauksaimnieku atbalsta shēmā vienoto iesniegumu iesniedz līdz 2015. gada 9. jūnijam.

14. Vienotajā iesniegumā informāciju par atsevišķiem zemes gabaliem norāda atbilstoši zemes izmantošanas veidiem saskaņā ar šo noteikumu 2. pielikumu.

15. Lauksaimnieks, kura rīcībā ir 10 vai vairāk hektāru aramzemes, tai skaitā aramzeme, kas netiek pieteikta tiešajiem maksājumiem, vienoto iesniegumu un lauku bloku karti aizpilda Lauku atbalsta dienesta elektroniskajā pieteikšanās sistēmā atbilstoši regulas Nr. 640/2014 11. pantam.

16. Atbilstoši regulas Nr. 1306/2013 72. panta 3. punktam Lauku atbalsta dienests elektroniskajā pieteikšanās sistēmā nodrošina vienotā iesnieguma veidlapu pieejamību. Sākot ar 2016. gadu, veidlapās ir norādīta iepriekšējā gadā noteiktās lauksaimniecības zemes platība un ekoloģiski nozīmīgā platība.

17. Ja vienotais iesniegums Lauku atbalsta dienestā iesniegts, izmantojot elektronisko pieteikšanās sistēmu, iesnieguma iesniedzējs arī šo noteikumu 16. punktā minēto informāciju iesniedz elektroniskajā pieteikšanās sistēmā.

2.2. Lauksaimniecības zemes gabalu identifikācijas sistēma

18. Lauksaimnieks līdz kārtējā gada 1. aprīlim iesniedz Lauku atbalsta dienestā iesniegumu lauku bloku precizēšanai par:

18.1. regulas Nr. 1307/2013 32. panta 2. punkta nosacījumiem atbilstošu jaunu lauksaimniecības zemes gabalu iekļaušanu lauku reģistrā vai lauku reģistrā iekļautu lauksaimniecības zemes gabalu precizēšanu;

18.2. šo noteikumu 116.3. un 116.5. apakšpunktā minētās ekoloģiski nozīmīgās platības iekļaušanu vai precizēšanu lauku reģistra ekoloģiski nozīmīgo platību slānī.

19. Lai vienotajā iesniegumā deklarētu visu savā rīcībā esošo lauksaimniecības zemi atbilstoši regulas Nr. 1306/2013 72. panta 1. punkta "a" apakšpunktam, lauksaimnieks Lauku atbalsta dienestā iesniedz iesniegumu lauku bloku precizēšanai par

lauksaimniecības zemes (tai skaitā par lauksaimniecības zemes gabaliem, kuru platība ir mazāka par 0,3 hektāriem) iekļaušanu lauku reģistrā.

20. Lauku atbalsta dienests iesniegumu lauku bloku precizēšanai var noraidīt, ja izmaiņas attiecas uz mazāk nekā diviem procentiem no lauku bloka platības.

21. Atbilstoši regulas Nr. 1306/2013 72. panta 2. punktam lauksaimnieks var nedeklarēt lauksaimniecībā izmantojamo zemes gabalu, kura platība nepārsniedz 0,1 hektāru, ja to nepiesaka maksājumu saņemšanai un ja šādu zemes gabalu kopējā platība nepārsniedz vienu hektāru.

2.3. Kontroles sistēma

22. Lauku atbalsta dienests veic atbalsta pretendenta iesnieguma administratīvo pārbaudi un pārbaudes saimniecībā, kā arī saskaņā ar regulas Nr. 809/2014 nosacījumiem dokumentē un uzskaita veiktās pārbaudes.

23. Atbalsta pretendents nodrošina iespēju Lauku atbalsta dienestam veikt pārbaudi saimniecībā un pēc Lauku atbalsta dienesta amatpersonu pieprasījuma apliecina atbilstību šo noteikumu 2. un 3. punktā minētā atbalsta saņemšanas nosacījumiem.

24. Atbalsta pretendents ir tiesīgs piedalīties pārbaudē, kas tiek veikta saimniecībā, un iepazīties ar pārbaudes rezultātiem.

25. Atbalsta pretendenta nepiedalīšanās pārbaudē neietekmē atbalsta samazinājuma un regulas Nr. 1306/2013 64. pantā minēto administratīvo sodu piemērošanu, ja konstatēts atbalsta piešķiršanas nosacījumu un saistību pārkāpums.

26. Pamatojoties uz administratīvajās pārbaudēs un saimniecībā veiktajās pārbaudēs iegūtajiem rezultātiem, Lauku atbalsta dienests pieņem lēmumu par atbalsta apmēru vai iesnieguma noraidīšanu saskaņā ar regulā Nr. 1307/2013, regulā Nr. 1306/2013, Komisijas 2014. gada 11. marta Deleģētajā regulā Nr. 639/2014, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1307/2013, ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar kuru groza minētās regulas X pielikumu (turpmāk – regula Nr. 639/2014), regulā Nr. 640/2014, Komisijas 2014. gada 16. jūnija Īstenošanas regulā (ES) Nr. 641/2014, ar kuru paredz noteikumus par to, kā piemērot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1307/2013, ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām (turpmāk – regula Nr. 641/2014), regulā Nr. 809/2014 un šajos noteikumos noteikto kārtību.

27. Ja lauksaimnieks, piesakoties šo noteikumu 2. punktā un 3.1. un 3.2. apakšpunktā minētajam atbalstam, ir sniedzis nepatiesu informāciju vai pārkāpis atbalsta piešķiršanas nosacījumus, tas nesaņem maksājumu par konkrēto vienību attiecīgajā gadā, kā arī Lauku atbalsta dienestam atmaksā piešķirto atbalstu, ja tāds ir izmaksāts pirms pārkāpuma konstatēšanas.

28. Ja Lauku atbalsta dienests pieprasa papildu informāciju par iesniegtajiem dokumentiem vai saistībā ar atbilstību atbalsta saņemšanas nosacījumiem, lauksaimnieks 10 darbdienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas rakstiski iesniedz attiecīgo informāciju un, ja nepieciešams, pievieno papildu dokumentus. Ja Lauku atbalsta dienests pieprasīto informāciju nesaņem, atbalstu nepiešķir vai to samazina par to maksājuma vienību, par kuru nav saņemta pieprasītā informācija.

29. Ja lauksaimnieks kavē pārbaudes veikšanu saimniecībā, attiecīgā amatpersona to norāda kontroles ziņojumā un lauksaimnieka iesniegums tiek noraidīts atbilstoši regulas Nr. 1306/2013 59. panta 7. punktam.

30. Lauksaimnieks iepazīstas ar kontroles ziņojumu un paraksta to, apliecinot savu klātbūtni saimniecībā veiktajā pārbaudē. Lauksaimniekam ir tiesības, parakstot kontroles ziņojumu, piekrist vai nepiekrist kontroles ziņojumā sniegtajai informācijai.

31. Lauksaimnieks 10 darbdienu laikā pēc kontroles ziņojuma saņemšanas ir tiesīgs iesniegt Lauku atbalsta dienestā paskaidrojumus vai precizētu informāciju saistībā ar kontroles ziņojumu.

3. Aktīva lauksaimnieka statuss (attiecas uz lauksaimniekiem, kas darbojas nelauksaimnieciskās darbības jomās)

32. Nosacījumus par tiešo maksājumu nepiešķiršanu regulas Nr. 1307/2013 9. panta 2. punktā minētajām personām un par pierādījumiem atbilstībai aktīva lauksaimnieka statusam piemēro saskaņā ar regulas Nr. 1307/2013 9. pantu un regulas Nr. 639/2014 1. nodaļas 3. iedaļu.

33. Atbilstoši regulas Nr. 1307/2013 9. panta 4. punktam aktīva lauksaimnieka nosacījumu nepiemēro lauksaimniekam, kam iepriekšējā gadā tiešo maksājumu kopsumma nepārsniedza 5000 *euro*.

34. Atbilstoši regulas Nr. 1307/2013 9. panta 2. punktam personas, kas:

34.1. pārvalda hidrotehniskās būves, ir Ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētas personas;

34.2. pārvalda lidostas, ir Civilās aviācijas aģentūras datubāzē reģistrētie civilās aviācijas lidlauku apsaimniekotāji;

34.3. pārvalda pastāvīgus sporta laukumus, ir Izglītības un zinātnes ministrijas Sporta bāzu reģistrā reģistrētās personas;

34.4. pārvalda pastāvīgus sporta un atpūtas laukumus, ir personas, kurām Valsts zemes dienesta kadastrā zemes lietošanas veids ir norādīts kā sportam un atpūtai apriņķotās dabas teritorijas;

34.5. sniedz dzelzceļa pakalpojumus, ir Dzelzceļa infrastruktūras valsts reģistrā reģistrētās personas;

34.6. sniedz pakalpojumus nekustamo īpašumu jomā, ir personas, kuru darbības veids, kas deklarēts Valsts ieņēmumu dienestā, vai viens no darbības veidiem, kas norādīts Uzņēmumu reģistrā vai LURSOFT datu bāzē, atbilst NACE 2. redakcijas saimnieciskās darbības statistiskās klasifikācijas klasei 68.31. vai 68.32. atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 20. decembra Regulai Nr. 1893/2006, ar ko izveido NACE 2. redakcijas saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju, kā arī groza Padomes Regulu (EEK) Nr. 3037/90 un dažas EK regulas par īpašām statistikas jomām (turpmāk – regula Nr. 1893/2006).

35. Persona atbilst šo noteikumu 34. punktā minētajām prasībām, ja attiecīgajā reģistrā tā ir reģistrēta līdz kārtējā gada 15. maijam.

36. Šo noteikumu 34. punktu nepiemēro izglītības iestādēm, kas īsteno lauksaimniecības izglītības programmu.

37. Saskaņā ar regulas Nr. 1307/2013 9. panta 2. punkta trešās daļas "b" apakšpunktu lauksaimniecisko darbību neuzskata par nenozīmīgu, ja ieņēmumi no lauksaimnieciskās darbības pēdējā noslēgtajā pārskata gadā, par kuru ir pieejama informācija, ir vismaz viena trešdaļa no kopējiem ieņēmumiem attiecīgajā gadā.

38. Saskaņā ar regulas Nr. 1307/2013 9. panta 2. punkta trešās daļas "c" apakšpunktu personas darījumdarbības vai personas galvenais mērķis ir lauksaimnieciskā darbība, ja tās apgrozījums veido kopējā apgrozījuma lielāko īpatsvaru pēdējā noslēgtajā pārskata gadā, par kuru ir pieejama informācija.

39. Šo noteikumu 38. punktā minētais apgrozījums no lauksaimnieciskās darbības ir:

39.1. neto apgrozījums, kas saistīts ar lauksaimniecisko darbību savā saimniecībā regulas Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta "c" apakšpunkta izpratnē;

39.2. neto apgrozījums, kas saistīts ar savā īpašumā esošu, tostarp iepirktu, regulas Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta "d" apakšpunktā minēto lauksaimniecības produktu pārstrādi, ja ar šādu produktu pārstrādi tiek iegūts cits regulas Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta "d" apakšpunktā minētais lauksaimniecības produkts;

39.3. atbalsts, kas piešķirts no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), kā arī jebkurš valsts atbalsts, kas piešķirts par lauksaimniecisko darbību.

40. Šo noteikumu 38. punktā minētā apgrozījuma īpatsvara noteikšanā darbības veidu klasifikācijai izmanto regulā Nr. 1893/2006 noteiktos NACE 2. redakcijas saimnieciskās darbības statistiskās klasifikācijas divu zīmju ciparu kodus. Lauksaimnieciskai darbībai atbilst:

40.1. nodaļā 01 minētās darbības, izņemot 01.6 un 01.7 grupā minētās darbības;

40.2. nodaļā 10 un 11 minētās darbības, kas attiecas tikai uz savā īpašumā esošu, tostarp iepirktu, regulas Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta "d" apakšpunktā minēto lauksaimniecības produktu pārstrādi, ja ar šādu produktu pārstrādi tiek iegūts cits regulas Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta "d" apakšpunktā minētais lauksaimniecības produkts.

41. Par nelauksaimniecisko darbību uzskatāmas darbības, kas atbilst regulā Nr. 1893/2006 noteiktajiem NACE 2. redakcijas saimnieciskās darbības statistiskās klasifikācijas divu zīmju kodiem, izņemot šo noteikumu 40. punktā minētos kodus. Par atsevišķām nelauksaimnieciskām darbībām uzskatāmas arī ar šiem kodiem klasificētās darbības: